

**2008. évi XLVI.
törvény**

az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről

Az Országgyűlés felismerve, hogy az emberek biztonságos élelmiszerrel történő ellátásához a teljes élelmiszerlánc egységes és folyamatos hatósági felügyelete szükséges, az Európai Unió szabályozásával összhangban a következő törvényt alkotja:

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A törvény célja

1. § A törvény célja az élelmiszerlánc szereplőire vonatkozó követelmények megfogalmazásával és egységes hatósági felügyeletének megteremtésével

a) a végső fogyasztók egészségének, a fogyasztók és az élelmiszer-vállalkozások érdekeinek védelme, valamint a biztonságos, illetve a megfelelő minőségű élelmiszer előállításához, továbbá az élelmiszerek nemzetközi kereskedelméhez szükséges garanciák biztosítása;

b) az élelmiszerláncban a lehetséges kockázati tényezők számának csökkentése érdekében – figyelemmel a lakosság egészséges és biztonságos élelmiszerrel való ellátására – a helyi, illetve regionális kistermelői élelmiszer- előállítás és értékesítés elősegítése;

c) az állatok egészségének megőrzése, az emberek egészségét is veszélyeztető, valamint nagy gazdasági kárt okozó járványos állatbetegségek megelőzésének és leküzdésének biztosítása, az élő állatok és állati eredetű termékek nemzetközi kereskedelmének biztosításához szükséges garanciák elérése, továbbá az állatgyógyászati termékek biztonságos előállításának, kereskedelmének, felhasználásának biztosítása;

d) a növények, növényi termékek megóvása a károsító szervezetektől, valamint a növényvédelemmel kapcsolatos veszélyek megelőzése, illetve elhárítása az ember és az állat egészségét, a környezet és a természet védelmét szolgáló intézkedések elsőbbségének biztosításával, valamint a növényvédelemmel összefüggő biztonsági szabályok betartásával;

e) az emberi fogyasztásra kerülő, valamint az élelmiszerek alapanyagául szolgáló, továbbá a takarmányozásra szánt növények szennyezésektől mentes termőföldön történő termesztésének elérése;

f) az állatok, közvetve az ember egészségét nem veszélyeztető, biztonságos és megfelelő minőségű takarmány felhasználása révén a takarmányfelhasználók érdekeinek, a végső fogyasztók biztonságának védelme, a környezetvédelmi szempontok érvényre jutásának elősegítése;

g) haszonállatok tenyésztése során egészséges utódállomány létrehozásának biztosítása.

A törvény hatálya és alkalmazási köre

2. § (1) E törvény hatálya kiterjed mindazon természetes személyre, jogi személyre és jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezetre, aki (amely) az élelmiszerlánc szereplője.

(2) A törvény alkalmazási köre kiterjed

a) az élelmiszer – beleértve a borászati terméket, az ízesített bort, ízesített boralapú italokat és az ízesített boralapú koktélokot, a pálinkát és a törkölypálinkát – termelésére, előállítására, szállítására, tárolására és forgalomba hozatalára;

b) a vadon élő növény begyűjtésére, a kifogott hal és az elejtett vad szállítására és felhasználására;

c) az élelmiszerrel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő anyag, tárgy, eszköz és gép előállítására, higiéniai alkalmasságának, megfelelőségének ellenőrzésére és forgalomba hozatalára;

d) az élelmiszer-, takarmány és élőállat-szállító járművekre, azok fertőtlenítésére;

e) az állat tartására, tenyésztésére, forgalomba hozatalára, szállítására, levágására, leölésére, gyógykezelésére, egészségi állapotának vizsgálatára, valamint az állatszaporítási létesítmények és technológiák higiéniai körülményeire;

f) az engedélyköteles termék, állatgyógyászati termék, külön jogszabály szerint bejelentési kötelezettség mellett forgalomba hozható élelmiszer importálására, előállítására, kiszerezésére, forgalomba hozatalára, tárolására, szállítására, felhasználására, valamint az ezekkel összefüggésben történő szaktanácsadásra;

g) az élő állat, növény, ezek szaporítóanyagának, állati vagy növényi terméknek, takarmánynak az ország területére történő behozatalára, az ország területéről történő kivitelére, valamint az ország területén – a leszállás nélküli légi forgalom kivételével – történő átvitelére;

h) a termőföld, erdő- és egyéb növényi vegetáció számára alkalmas terület, vagy olyan dolog (eszköz, berendezés) birtoklására, használatára, amelyben növény fenntartható, továbbá az ezeken történő növénytermesztésre, növény, növényi termék hasznosítására (beleértve a legeltetést is), feldolgozására, forgalomba hozatalára, tárolására, szállítására és felhasználására;

i) a növényi, valamint állati eredetű melléktermék birtoklására, gyűjtésére, tárolására, ártalmatlanítására, szállítására, kezelésére és forgalomba hozatalára;

j) a laboratóriumok tevékenységére, valamint az állatbetegségeket, illetve az élelmiszer-fertőzéseket okozó kórokozókkal folytatott egyes tevékenységekre;

k) a növényvédelmi gép, növényvédő szer kijuttatására szolgáló szóróberendezés (a továbbiakban együtt: növényvédelmi gép) forgalomba hozatalára és üzemeltetésére;

l) az állatok etetésére szánt takarmány előállítására, tárolására, szállítására, forgalomba hozatalára, felhasználására;

m) az élelmiszerlánc-eseményekkel összefüggő tájékoztatásra.

(3) Nem terjed ki a törvény alkalmazási köre az élelmiszerek magánfogyasztásra történő előállítására, valamint – takarmányhigiéniai szempontból – a takarmányhigiénia követelményeinek meghatározásáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2005. január 12-i 183/2005/EK rendelete 2. cikke (2) bekezdésének a)–d) pontjában szabályozott tevékenységekre.

Értelmező rendelkezések

3. § E törvény alkalmazásában a *mellékletben* szereplő kifejezések alatt az ott meghatározott fogalmakat kell érteni.

Az élelmiszerlánc hatósági felügyelete

4. § Az élelmiszerlánc hatósági felügyelete kiterjed

a) a termőföld védelmét szolgáló, a termőföldről szóló törvényben, valamint a termőföld védelméről szóló törvényben nem szabályozott, élelmiszer-biztonsággal összefüggő tevékenységekre;

b) a növényvédő szerek és terméknövelő anyagok forgalomba hozatalára, tárolására és felhasználására;

c) a növények termesztésére, a növények, növényi termékek és egyéb anyagok hasznosítására, feldolgozására, tárolására, szállítására és forgalomba hozatalára;

d) a növényvédelmi gépek forgalomba hozatalára és működtetésére;

e) a zöldség és gyümölcs termesztésére, tárolására és forgalomba hozatalára;

f) a takarmányok előállítására, tárolására, szállítására, forgalomba hozatalára és felhasználására;

g) az állatok tartásának, szaporításának, tenyésztésének, szállításának és forgalomba hozatalának állat-egészségügyi vonatkozásaira, valamint az állatok egységes azonosítási és nyilvántartási rendszerére,

h) az állatok állat-egészségügyi ellátására és felügyeletére;

i) az élelmiszer-termelés, -előállítás, -feldolgozás, -tárolás, -szállítás és -forgalomba hozatal minden szakaszára;

j) az állatgyógyászati termékek előállítására, kereskedelmére, és felhasználására;

k) a növényi és állati eredetű melléktermékek gyűjtésére, kezelésére, tárolására, szállítására, forgalomba hozatalára, felhasználására;

l) az ökológiai termeléssel kapcsolatos felügyeleti feladatok ellátására;

m) a géntechnológiával módosított szervezetek előállítására és forgalomba hozatalára, valamint a géntechnológiával módosított összetevőt tartalmazó termékek ellenőrzésére;

n) az élelmiszerrel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő anyag, tárgy, eszköz és gép előállítására és forgalomba hozatalára;

o) az élelmiszerláncban felhasználásra szánt takarító- és fertőtlenítőszer előállítására, forgalmazására, felhasználására;

p) az élelmiszerláncra kiterjedő vizsgálatokat végző laboratóriumokra.

Alapvető rendelkezések

5. § (1) Élelmiszerként, illetve takarmányozási célra használt növény termesztése nem folytatható az e törvény végrehajtására kiadott jogszabály szerinti szennyezettségi határértéket meghaladó koncentrációban toxikus anyagot tartalmazó talajon és termesztőközegben.

(2) Az integrált növényvédelem gyakorlatának betartása, az ember és az állat egészségének, valamint a környezet és a természet védelmének szigorú figyelembevételével és a technológiai előírások betartása mellett a növényvédelmi tevékenység célja

a) a növények egészségének és a növényi termékek minőségének megőrzése

aa) megelőző intézkedésekkel,

ab) a károsítók behurcolásának vagy elterjedésének megakadályozásával,

ac) a károsítók elleni hatékony védekezéssel;

b) az olyan veszélyek elhárítása, amelyek a növényvédő szerek alkalmazása, tárolása és az azokkal való egyéb tevékenység miatt léphetnek fel;

c) a növények, illetve a növényi eredetű élelmiszer közvetlenül emberi fogyasztásra, illetve élelmiszer-előállításra alkalmassá tétele.

(3) A növényvédelmi tevékenységet a károsítóra célzottan, térben és időben okszerű módon és eszközzel kell végezni. Ennek során tilos a gazdasági növényekre veszélyt nem jelentő szervezetek pusztítása, életterük rombolása, elterjedésük növényvédelmi eszközökkel való akadályozása. A növényvédelmi szempontból hasznos élő szervezetek (beleértve a méheket is) minden fejlődési alakját védeni kell.

(4) Tilos forgalomba hozni olyan növényt, növényi terméket, amely a megengedett határértéknél magasabb növényvédőszer-maradékot vagy toxikus vegyi anyagot tartalmaz.

(5) Növények termesztése során növénytáplálási, illetve talajvédelmi céllal csak az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott mértéket meg nem haladó szennyezőanyag-tartalmú terméshozóanyag használható fel.

(6) Engedélyköteles terméket Magyarországon csak az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv által kiadott engedély alapján, e törvény végrehajtására kiadott jogszabály szerint lehet forgalomba hozni és felhasználni.

(7) A növényvédelmi gépeket az e törvény végrehajtására kiadott jogszabály szerint típusminősítés alá kell vetni forgalomba hozatalukat megelőzően, továbbá a használatuk során időszaki felülvizsgálatnak kell alávetni.

6. § (1) Állatot tartani csak az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban előírtaknak megfelelő helyen és módon szabad. Az állati eredetű élelmiszer előállítása céljából az állattartáshoz olyan, az e törvény végrehajtására kiadott jogszabály szerinti állattartó helyet kell létesíteni, továbbá olyan állattenyésztési és állattartási technológiát kell alkalmazni, amely lehetővé teszi az állatok egészségének megóvását, valamint azt, hogy az így nyert állati eredetű élelmiszer emberi fogyasztásra, illetve élelmiszer-előállításra alkalmas legyen.

(2) Az állatok tartása nem veszélyeztetheti az emberek és állatok egészségét, jólétét, nem károsíthatja a környezetet.

(3) Az állat itatására csak az állat és közvetve az ember egészségét nem veszélyeztető minőségű vizet szabad felhasználni.

(4) E törvény végrehajtására kiadott jogszabályban, valamint az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusaiban foglalt kivételekkel tilos az állat tartása során – különösen az állat szaporodási vagy termelési eredményeinek növelésére – hormontartalmú, -hatású vagy más olyan anyagot felhasználni, amely az ember vagy az állat egészségére káros.

(5) Állat tartását csak állat-egészségügyi, közegészségügyi, állatjóléti, környezetvédelmi, illetve természetvédelmi indokkal lehet korlátozni.

(6) Mezőgazdasági haszonállat tartása önkormányzati rendeletben nem korlátozható.

7. § A takarmány előállítása, forgalomba hozatala és felhasználása során a takarmány

a) az állat termelőképességét károsan nem befolyásolhatja, közvetlenül az állat vagy közvetve az ember egészségét nem veszélyeztetheti, illetve károsíthatja;

b) e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott tiltott anyagot, illetve e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott mennyiségnél nagyobb mértékben nemkívánatos anyagot nem tartalmazhat;

c) minőségét, illetve az állat termelőképességét károsan befolyásoló, valamint a takarmány nem megfelelő minőségét elfedő technológia vagy anyag nem alkalmazható.

8. § (1) Élelmiszer-vállalkozás csak olyan helyen és módon létesíthető, amely esetében biztosított, hogy az élelmiszer az élelmiszer-biztonsági és élelmiszer-minőségi előírásoknak, valamint a környezet és az állatok védelmére vonatkozó külön jogszabályok szerinti követelményeknek megfelel. Az élelmiszer-vállalkozás működéséhez az e törvény végrehajtására kiadott jogszabály szerinti élelmiszer-ipari szakképesítés megléte szükséges.

(2) Hatósági eljárás során az élelmiszernek az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban, valamint az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktaiban foglaltak szerinti emberi fogyasztásra való alkalmasságára vonatkozó hatósági döntést csak az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv hozhat.

8/A. § (1) Vadon termett gombát étkezési céllal forgalomba hozni vagy feldolgozni csak az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban foglaltak szerinti gombaszakellenőri minősítést követően lehet.

(2) Az (1) bekezdés szerinti gombaszakellenőri tevékenységet üzletszerű gazdasági tevékenység keretében az a személy végezheti, aki rendelkezik az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott képesítéssel és megfelel az ott meghatározott egyéb feltételeknek.

(3) Aki az (1) bekezdés szerinti gombaszakellenőri tevékenységet kíván folytatni, köteles az erre irányuló szándékát az élelmiszerlánc-felügyeleti szervnek bejelenteni. A bejelentésben meg kell jelölni a bejelentő természetes személyazonosító adatait.

(4) A gomba-szakellenőr jogosult lefoglalni

a) a mérgező, valamint emberi fogyasztásra alkalmatlan gombát,

b) a mérgező, valamint emberi fogyasztásra alkalmatlan gombától egyértelműen nem elkülöníthető gombatételt,
valamint intézkedni annak megsemmisítéséről.

8/B. § (1) Ionizáló energiával kezelt élelmiszert Magyarország területén első alkalommal forgalomba hozni az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv engedélyével lehet.

(2) Az (1) bekezdést nem kell alkalmazni az Európai Unió valamely tagállamában (a továbbiakban: tagállam) vagy az Európai Gazdasági térség valamely szerződő államában jogszerűen forgalomba hozott termékre.

(3) Élelmiszernek ionizáló energiával történő kezelését az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv engedélyével rendelkező élelmiszer-vállalkozás végezheti.

9. § Élő állatot, növényt vagy ezek szaporítóanyagát, állati eredetű vagy növényi terméket harmadik országból az ország területére behozni, onnan kiszállítani – az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban, valamint az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktaiban meghatározott feltételekkel és kivételekkel – csak állat-egészségügyi, illetve növény-egészségügyi határállomáson keresztül lehet.

Tájékoztatási szabályok

10. § (1) Az élelmiszer csak akkor hozható forgalomba, ha jelölése magyar nyelven, közérthetően, egyértelműen, jól olvashatóan tartalmazza az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályokban, valamint az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktaiban meghatározott információkat az ott meghatározottak szerint (a továbbiakban: élelmiszer-jelölési előírások).

(2) Az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer, továbbá az élelmiszerek megjelenítése (formája vagy alakja, csomagolása, bemutatásának módja, kellékei) nem tévesztheti meg a végső fogyasztót

a) az élelmiszer tulajdonságai – így különösen az élelmiszer természete, azonossága, jellemzői, összetétele, mennyisége, eltarthatósága, származási helye vagy eredete, illetve előállítási vagy termelési módja – tekintetében,

b) azáltal, hogy az élelmiszernek olyan hatást vagy tulajdonságot tulajdonít, amelyekkel az valójában nem rendelkezik,

c) annak állításával vagy olyan benyomás keltésével, hogy az élelmiszer különleges tulajdonsággal rendelkezik, ha ugyanezekkel a tulajdonságokkal minden más hasonló élelmiszer is rendelkezik.

(3) Az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer – ha jogszabály vagy közvetlenül alkalmazandó európai uniós jogi aktus eltérően nem rendelkezik – nem tulajdoníthat az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokat, illetve nem keltheti ezen tulajdonságok meglétének benyomását.

(4) A (2) és (3) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell az élelmiszerekre vonatkozó reklámra.

(5) A (2)–(4) bekezdés rendelkezései a fogyasztóvédelemről szóló törvény alkalmazásában fogyasztóvédelmi rendelkezések.

10/A. § Az ökológiai termelésre utaló kifejezéssel csak olyan élelmiszer vagy takarmány hozható forgalomba, amely rendelkezik a termelési módszereknek az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről és a 2092/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. június 28-i 834/2007/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: Öko EK rendelet) szerinti tanúsítvánnyal, és megfelel az e törvényben, az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban, valamint az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktsaiban meghatározott feltételeknek.

11. § Takarmány csak akkor hozható forgalomba, ha csomagolóeszközén, címkéjén, illetve ömlesztve vagy tartályban való szállítás esetén a kísérő okmányon, jól láthatóan, olvashatóan és eltávolíthatatlanul – a Magyarországon forgalomba hozatalra kerülő takarmányok esetén magyar nyelven is – feltüntetésre kerülnek az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott információk az ott meghatározottak szerint (a továbbiakban: takarmányjelölési előírások).

12. § (1) Növényvédő szer csak akkor hozható forgalomba, ha, a terméken, annak csomagolásán vagy a termékhez egyéb módon, attól elválaszthatatlanul rögzített eszközön magyar nyelven feltüntetésre kerülnek az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott információk az ott meghatározottak szerint.

(2) A növényvédő szer (1) bekezdés szerinti jelölése nem tartalmazhat olyan kifejezést vagy megjelölést, amely a termék veszélyességének nem megfelelő értékelését eredményezheti, így különösen nem utalhat a termék ártalmatlanságára vagy veszélytelenségére.

A reklámozásra vonatkozó különös szabályok

13. § (1) A növényvédő szer reklámjának tartalmaznia kell a reklámozott termék emberi egészségre vagy a környezetre gyakorolt veszélyének egyértelmű megjelölését. Mérsékelt környezeti veszélyességre kizárólag az ökológiai termesztésben engedélyezett vagy az

integrált, környezetkímélő növényvédelemben alkalmazhatónak besorolt készítmény vonatkozásában lehet utalni.

magyarországi első forgalomba hozó akkor is felelős, ha azt nem ő okozta, amennyiben a forgalomba hozatalt kizáró hiba a magyarországi első forgalomba hozatalt megelőzően keletkezett.

(5) Az élelmiszer, illetve a takarmány e törvényben, az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban, vagy az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó vonatkozó jogi aktusában előírt, az élelmiszerbiztonsági, élelmiszerminőségi,

kell, hogy a forgalmazó a forgalomba hozatalt kizáró hibát felismerhette.

(6) A 10. § (1) bekezdése szerinti jelölésért az élelmiszer előállítója, illetve valamennyi forgalmazója felelős.

(7) A 11. § rendelkezéseinek betartásáért felelős a takarmány előállító vagy az a takarmány-vállalkozás, amelynek neve a jelölésen kötelezően feltüntetendő adatok között szerepel, illetve a takarmány valamennyi forgalmazója.

(9) A 13. § rendelkezéseinek betartásáért a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló törvényben meghatározott reklámozó felel.

14/A. § (1) A hamisított termék előállítása és forgalomba hozatala tilos.

a) élelmiszer előállítása és forgalomba hozatala, amelyet a rá vonatkozó előírásokban vagy a gyártmánylapban meghatározott minőségi előírásoknak nem megfelelően állítottak elő,

b) termék előállítása és forgalomba hozatala, amelyet az adott tevékenység vonatkozásában nem engedélyezett, illetve nem nyilvántartott módon állítottak elő, illetve hozták forgalomba,

amelynek során meg nem engedett összetevőt használtak fel,

d) termék előállítása és forgalomba hozatala, amely átcímkezése vagy átcsomagolása jogsértő módon történt,

e) élelmiszer előállítása és forgalomba hozatala, amelynek minőségmegőrzési, illetve fogyaszthatósági idejét jogellenesen meghosszabbították, illetve amelyet részben vagy egészben lejárt minőségmegőrzési, illetve fogyaszthatósági idejű anyagokból állítottak elő,

és forgalomba hozatala, amely előállítása nem emberi fogyasztásra szánt anyagok felhasználásával történt, illetve nem emberi fogyasztásra szánt termék emberi fogyasztás céljára történő forgalomba hozatala.

15. § (1) Az élelmiszer fogyaszthatósági vagy minőségmegőrzési időtartamának megállapítása az előállító felelőssége.

(2) A fogyaszthatósági, illetve minőségmegőrzési idő lejártá után az élelmiszer nem hozható forgalomba.

Összefoglalva) lehet forgalomba hozni, hogy az biztosítsa a takarmány állat-egészségügyi szempontból biztonságos felhasználhatóságát és a takarmány minőségének megőrzését.

(4) Az etethetőségi, felhasználhatósági vagy minőségmegőrzési idő lejártá után a takarmány az élelmiszerlánc-felügyelet

(5) A felhasználhatósági idő lejártá után a növényvédő szer az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv engedélyével hozható forgalomba.

nyvédő szer csak az ember egészségét, valamint a környezet veszélyeztetését kizáró biztonságos csomagolásban hozható forgalomba.

II. Fejezet

AZ ÉLELMISZERLÁNC SZEREPLŐINEK JOGAI

iztosítása érdekében.

(3) Az állatgyógyászati készítmény forgalomba hozója az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott

ó törvény hatálya alá tartozó adatkörben tartalmazza az állatgyógyászati készítmény beszállítójának és vevőjének nevét és címét.

A termelő, a földhasználó és a növényvédőszer-engedély jogosultjának kötelezettségei

17. § (1) A termelő, illetve a földhasználó köteles

a) a zárlati és a vizsgálatköteles nem zárlati károsítókat elpusztítani, azok behurcolását, meghonosodását, terjedését megakadályozni;

b) a zárlati károsító okozta fertőzést vagy annak gyanúját haladéktalanul az élelmiszerlánc-felügyeleti szervnek

c) az *a)* pont alá nem tartozó egyéb károsítók ellen védekezni, ha azok más, különösen a szomszédos termelők növénytermelési, növényvédelmi biztonságát vagy az emberi egészséget bármely módon veszélyeztetik, valamint figyelembe venni az integrált növénytermesztés alapelveit, továbbá a környezet és a természet védelmét.

a) az e törvény végrehajtására kiadott jogszabály szerinti nyilvántartásba vételi, valamint a tevékenységével összefüggő nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségeinek eleget tenni;

unkavégzését tűrni és elősegíteni.

(3) A termelő, illetve a földhasználó tevékenysége során köteles

a) az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban számára előírt, a méhek védelmére vonatkozó előírásokat betartani és ezekkel kapcsolatos bejelentési és tájékoztatási kötelezettségeinek eleget tenni;

gyasztók egészségének és az élelmiszerlánc valamennyi szereplője érdekének védelme, valamint a biztonságos, illetve a megfelelő minőségű élelmiszer előállításának és

forgalmazásának elősegítése érdekében, az ehhez szükséges ismeretek széles körű terjesztésével, tájékoztatások, képzések, oktatás biztosításával járul hozzá a tudatos felhasználói szemlélet kialakításához.

(2) Az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv az (1) bekezdés *a)* és *b)* pontjában meghatározott feladatokat ellátó szervezeti egységeinek összefoglaló elnevezése növény- és talajvédelmi szolgálat, az (1) bekezdés *c)* és *d)* pontjában meghatározott feladatokat ellátó szervezeti egységeinek összefoglaló elnevezése állat-egészségügyi és élelmiszer-ellenőrző szolgálat.

c)

d) az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv,

e) az országos főállatorvos.

(2) Az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv egyes állami feladatainak megbízási jogviszony keretében történő elvégzésére

élelmiszerlánc-felügyeleti szerv nevében, az e törvényben és a végrehajtására kiadott jogszabályokban foglalt eltérésekkel a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvény szabályainak alkalmazásával jár el, ezen tevékenységéért az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban foglaltak szerint díjazás illeti meg.

(4) Az állami feladatok elvégzésére feljogosított szolgáltató állatorvos a feladatkörébe tartozó eljárásokért köteles az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban előírt igazgatási szolgáltatási díjat beszedni, és a külön jogszabályban meghatározott befizetési határidőben az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv számlájára befizetni.

(5) A 10/A. § szerinti tanúsítványt az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv által – az e törvény végrehajtására kiadott jogszabály szerint – elismert tanúsító szervezet (a továbbiakban: tanúsító szervezet), vagy tanúsító szervezet hiányában az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv adja ki.

(6) Az e törvényben szabályozott tanúsítványra és tanúsító szervezetre, valamint annak elismerésére nem kell alkalmazni a megfelelőségértékelő szervezetek tevékenységéről szóló törvény rendelkezéseit.

A miniszter feladatai

28. § A miniszter az élelmiszerlánc-felügyelet területén

a) ellátja a növényi károsítók előfordulásának, járványos fellépésének leküzdésével kapcsolatos, az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott feladatokat;

b) az Európai Unió Bizottságánál kezdeményezi az állat- és növény-egészségügyi határállomások kijelölését;

c) kezdeményezheti rendkívüli élelmiszerlánc-események esetén a térítés ellenében történő közcélú munkavégzés, a létesítmény, a szállító-, növényvédő és más eszközök, valamint anyagok igénybevételének, továbbá a rendvédelmi szervek, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszerve közreműködésének elrendelését;

d) nagy nemzetgazdasági kárral fenyegető vagy közegészségügyi szempontból veszélyes állatbetegségek felszámolására állami pénzeszközökkel támogatott, az állatállományoknak a betegségtől való mentesítésére országos programot, valamint a betegség előfordulásának felmérésére ellenőrző, illetve monitoring-vizsgálati programot rendelhet el;

zerlánc valamennyi elemére kiterj

a) működteti a vetési, szaporítási és ültetvénytelepítési célra szolgáló növények növény-egészségügyi követelménye

ékek gyakorlati kipróbálását;

élyes betegségben elhullott vagy emiatt leölt állatok tetemei, valamint a járványügyi szempon

35/A. § Az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv elismeri a tanúsító szervezetet.

különleges veszély vagy erős mértékű fertőzőttség esetén;

kötelezettség elmulasztása esetén az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv a regisztrált élelmiszerlánc szereplőt a kötelezettség teljesítésére hívja fel. A változásbejelentési kötelezettség teljesítésének ismételt elmaradása esetén az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv az ügyfelet az (1) bekezdés szerinti nyilvántartásból törli.

(2) Az ügyintézési határidő a laboratóriumi vizsgálat elvégzéséhez elengedhetetlenül szükséges időtartammal, d

p) földterület, jármű, épület, berendezés, eszköz és anyag igénybevétele, használata;

q) a járványügyi intézkedés eredményes végrehajtása érdekében gazdálkodó szervezet – így különösen vágóhíd, állati eredetű melléktermék kezelését végző üzem – aktív közreműködésre kötelezése;

r) az állattartó, az élelmiszer- vagy takarmányvállalkozó tevékenységének korlátozása, feltételhez kötése, felfüggesztése;

s) ebzárlat;

t) legeltetési tilalom.

u) bejelentendő állatbetegség vadon élő állatban történt megállapítását követően az érintett terület fertőzött területté nyilvánítása.

Kártalanítás

(6) Amennyiben a jogsértő állapot megszüntetése érdekében a törvény szerint alkalmazható legalacsonyabb összegű bírság kiszabása is szükségtelen, bírságot helyett az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv figyelmeztetésben részesítheti az eljárás alá vont személyt.

élelmiszerre a talajvédelem, agrár-környezetvédelem, növénytermesztés, növényegészségügy, növényvédelem, az engedélyköteles termék és az állatgyógyászati termék előállítás, forgalomba hozatala és felhasználása, az élelmiszer- és takarmány-előállítás, szállítás, tárolás és forgalomba hozatal, felhasználás, az állat tartása, szállítása, forgalomba hozatala, az állat-egészségügy, a növényi és állati eredetű melléktermék kezelés, tárolás, szállítás, forgalomba hozatal és felhasználás során;

22. *élelmiszerlánc-esemény*: az élelmiszerláncban bekövetkező olyan e törvény hatálya alá tartozó esemény, mely az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv hatósági intézkedését teszi szükségessé;

23. *elsődleges termelés*: a 178/2002/EK rendelet 3. cikk 17. pontja szerinti meghatározás,

24. *engedélyköteles termék*: a növényvédő szer, növényvédőszer-hatóanyag, -adalékanyag, -segédanyag, a növényvédelmi hatású termék, a növényvédelmi célú eszköz és anyag (a műszerek kivételével), valamint a terméknövelő anyag (kivéve a 2003/2003/EK rendelet szerinti EK-műtrágya), engedélyköteles továbbá az alkalmazás célja szerint ezekre visszavezethető egyéb termék, amelynek forgalomba hozatala és felhasználása engedélyhez kötött;

25. *feldolgozás*: a 852/2004/EK rendelet 2. cikkének *m*) pontja szerinti fogalom;

26. *feldolgozatlan termékek*: a 852/2004/EK rendelet 2. cikkének *n*) pontja szerinti fogalom;

27. *feldolgozott termék*: a 852/2004/EK rendelet 2. cikkének *o*) pontja szerinti fogalom;

28. *felhasználó*: a végső fogyasztó, valamint az élelmiszert tevékenységéhez felhasználó élelmiszer-vállalkozás;

29. *forgalomba hozatal*: az élelmiszerek vagy takarmányok tekintetében a 178/2002/EK rendelet 3. cikkének 8. pontja szerinti fogalom, egyéb esetben a termék készentartása eladás céljára, beleértve az eladásra való felkínálását vagy ingyenes vagy ellenérték fejében történő átadásának bármely egyéb formáját, valamint az eladását, forgalmazását vagy átadásának egyéb módját;

30. *földhasználó*: termőfölddel, erdő vagy egyéb növényi vegetáció számára alkalmas területtel rendelkezik, illetve azt használja, vagy a termőföld hasznosítására kötelezett, vagy olyan dologgal (eszközzel, berendezéssel, tárggyal) rendelkezik, illetve azt használja, amelyben növény fenntartható;

30/A. *géntechnológiával módosított szervezet*: a géntechnológiai tevékenységről szóló 1998. évi XXVII. törvény 2. §-ának *b*) pontja szerinti fogalom;

30/B. *gyógynövény termék*: olyan vadon termett vagy termesztett – az e törvény végrehajtására kiadott rendeletben meghatározott – növény vagy növény feldolgozásával előállított – külön jogszabály szerint gyógyszernek nem minősülő – előnyös élettani hatással rendelkező termék, amelyet emberi fogyasztásra szánnak, illetve amelyet várhatóan emberek fogyasztanak el;

31. *gyógyszeres takarmány*: olyan takarmány, amely az állatgyógyászati készítményekre vonatkozó jogszabályokban meghatározott anyagot is tartalmaz;

32. *harmadik ország*: az Európai Unión kívüli ország;

33. *import*: áru harmadik országból Magyarország területére forgalomba hozatal céljából történő beszállítása;

34. *integrált növényvédelem*: biológiai, biotechnológiai, kémiai, termesztési vagy növénynemesítési intézkedések ésszerű alkalmazása, amelyek során a kémiai növényvédő szerek használata arra a szorosan vett legalacsonyabb értékre korlátozódik, amely a károsító populációnak egy gazdaságilag elfogadhatatlan kárt vagy veszteséget okozó szint alatt való tartásához szükséges;

35. *ivóvíz*: a 852/2004/EK rendelet 2. cikkének *g*) pontja szerinti fogalom;

36. *járványos állatbetegség*: állatról állatra terjedő fertőző állatbetegség;

37. *károsító*: növényre vagy növényi termékre káros növény-, állat- vagy kórokozó faj, törzs vagy biotípus;

38. *kockázat*: a 178/2002/EK rendelet 3. cikkének 9. pontja szerinti fogalom;

39. *kötelező védekezés*: az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv által elrendelt állami, közérdekű vagy termelői védekezés;

39/A. *közös ügyfél törzsadat-kezelő rendszer*: a 38/A. § (2) bekezdése a) pontja aa) alpontja szerinti, az élelmiszerlánc-felügyeleti hatóság által működtetett ügyfélnyilvántartási rendszer és a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény szerinti Egységes Mezőgazdasági és Ügyfél-nyilvántartási Rendszer összekapcsolásával kialakított ügyfél törzsadat-kezelő rendszer, melynek célja, hogy az ügyfelek egyidejűleg egyértelműen azonosíthatóak legyenek mind a támogatási szerv, mind az élelmiszerlánc-felügyeleti hatóság számára.

40. *laboratórium*: az élelmiszerlánc bármely szakaszában fizikai, kémiai, biológiai komponensek, radioaktív szennyezők vizsgálatát, így különösen analitikai, virológiai, szerológiai, géntechnológiával módosított szervezet, mikrobiológiai, mikológiai, entomológiai, károsító-diagnosztikai, toxikológiai vagy radiológiai vizsgálatot, továbbá egyéb, az élelmiszerek és takarmányok biztonságosságát, illetve az élelmiszerekre és takarmányokra vonatkozó minőségi előírásoknak való megfelelést ellenőrző vizsgálatot végző laboratórium;

41. *szolgáltató állatorvos*: a Magyar Állatorvosi Kamaráról, valamint az állatorvosi szolgáltatói tevékenység végzéséről szóló törvény szerinti állat-egészségügyi szolgáltató tevékenység végzésére jogosult állatorvos;

42. *monitoring*: az élelmiszerlánc felügyelete során végzett tervezett, kockázatbecslésen alapuló, folyamatos, ellenőrző, országos laboratóriumi vizsgálat-program;

43. *növény*: növény-egészségügyi vonatkozásban az élő növény és a növény meghatározott élő részei (beleértve a friss gyümölcsöt és a magvakat), így különösen:

a) a termés botanikai értelemben, a gyorsfagyasztással tartósítottak kivételével;

b) a zöldség, a gyorsfagyasztással tartósítottak kivételével;

c) a gumó, hagyma, hagymagumó, gyöktörzs;

d) a vágott virág;

e) a leveles ág;

f) a leveleit megtartó kivágott fa;

g) a levél, levélzet;

h) a növényi szövettanyészet;

i) az élő pollen;

j) a szemzőhajtás, dugvány, nemesoltvány;

k) a vetőmag botanikai értelemben, a nem elvetésre szántak kivételével; valamint

l) bármely más növényi rész, amelyet az Európai Bizottság a növényeket vagy növényi termékeket károsító szervezeteknek a Közösségbe történő behurcolása és a Közösségen belüli elterjedése elleni védekezési intézkedésekről szóló, az Európai Tanács 2000. május 8-i 2000/29/EK irányelve (a továbbiakban: 2000/29/EK irányelv) 18. cikkének (2) bekezdésében hivatkozott eljárás szerint növénynek meghatároz;

44. *növény-egészségügyi zárlat*: zárlati károsító előfordulásának felszámolását, terjedésének megakadályozását szolgáló, védekezési vagy megsemmisítési célú növény-egészségügyi intézkedés;

45. *növény-egészségügyi bizonyítvány*: az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete (FAO) keretében 1951. december 6-án létrehozott és 1952. április 3-án hatályba lépett Nemzetközi Növényvédelmi Egyezménynek a FAO-konferencia 1997. novemberi,

huszonkilencedik ülészakán elfogadott, 2005. október 2-án hatályba lépett módosításaival egységes szerkezetben történő kihirdetéséről szóló 2006. évi LXXV. törvényben meghatározott tartalmú, az ott meghatározott szabályok szerint kiállított, sorszámozott okirat annak igazolására, hogy a növényt, növényi terméket a vonatkozó előírások szerint megvizsgálták, és az megfelel a célország előírásainak;

46. növényi károsítók járványos fellépése: gazdaságilag veszélyes mértékű károsító-felszaporodás, amely a növényállomány vagy növényi termék megóvása érdekében a hatóság által elrendelt növényvédelmi eljárás alkalmazását teszi szükségessé;

47. növényi termék: a feldolgozatlan vagy egyszerű előkészítésen (például őrlés, szárítás vagy préselés) átesett növény, a 43. pontban meghatározott növények kivételével;

47/A. növényorvos: külön jogszabály szerinti felsőfokú növényvédelmi képesítéssel rendelkező személy;

48. növényvédelmi korlátozás: szállítási, forgalomba hozatali, felhasználási tilalmi intézkedés, melyet

a) növényben, növényi termékben a megengedettnél magasabb növényvédőszermaradék-tartalom, vagy az arra irányuló gyanú tisztázása idejére,

b) engedélyköteles termék engedélytől eltérő jellemzője, vagy az arra irányuló gyanú tisztázása idejére,

c) engedélyköteles termék jogellenes forgalomba hozatalának megszüntetéséig,

d) zárlati károsító előfordulás, vagy az arra irányuló gyanú tisztázása idejére, valamint

e) e törvény végrehajtására kiadott jogszabály szerint ellenőrzés-köteles szaporító és ültetési anyag esetében

hoznak;

49. növényvédő hatású termék, növényvédelmi célú eszköz és anyag: a károsítók elleni védekezés megalapozásához szükséges műszer, eszköz, a növényvédelmi előrejelzéshez használt műszer és csapda, a kifejezetten a károsítókat csalogató, riasztó, ölő, fizikai hatáson alapuló eszköz, illetve a károsító riasztására, csalogatására, biológiájának, viselkedésének, szaporodásának, életfolyamatainak gátlására, módosítására szolgáló készítmény, továbbá olyan növényvédelemmel kapcsolatos termék, amely nem minősül növényvédő szernek, illetve növényvédőszer-hatóanyagnak;

50. növényvédő szer: 1107/2009/EK rendelet 2. cikk 1. bekezdése szerinti fogalom;

51. növényvédőszer-hatóanyag: 1107/2009/EK rendelet 2. cikk 2. bekezdése szerinti fogalom;

52. nyomon követhetőség: a 178/2002/EK rendelet 3. cikkének 15. pontja szerinti fogalom;

53. ökológiai termelés: az Öko EK rendelet 2. cikkének a) pontjában meghatározott fogalom szerinti tevékenység;

54. rendkívüli élelmiszerlánc-esemény: a lakosság széles körét érintő, az emberek életét, egészségét veszélyeztető élelmiszer-biztonsági jogsértés megállapítása vagy gyanúja annak kizárásáig, továbbá a nagy nemzetgazdasági kárral fenyegető vagy közegészségügyileg veszélyes állatbetegségek megállapítása vagy gyanúja annak kizárásáig, növényi károsítók okozta járvány, valamint a gazdasági haszonállat-állomány széles körét érintő, az állatok egészségét veszélyeztető takarmánybiztonsági jogsértés megállapítása vagy gyanúja annak kizárásáig;

55. takarmány: a 178/2002/EK rendelet 3. cikkének 4. pontja szerinti fogalom;

56. takarmány-adalékanyag: a takarmányhigiénia követelményeinek meghatározásáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2005. január 12-i 183/2005/EK rendelete (a továbbiakban: 183/2005/EK rendelet) I. fejezet 3. cikkének c) pontja szerinti fogalom;

57. takarmányhigiénia: a 183/2005/EK rendelet I. fejezet 3. cikkének a) pontja szerinti fogalom;

58. *takarmány-vállalkozás*: a 178/2002/EK rendelet 3. cikkének 5. pontja szerinti fogalom;
59. *takarmány-vállalkozási létesítmény*: a 183/2005/EK rendelet I. fejezet 3. cikkének d) pontja szerinti fogalom;
60. *takarmány-vállalkozó*: a 178/2002/EK rendelet 3. cikkének 6. pontja szerinti fogalom;
61. *takarmányjog*: a takarmány- és élelmiszerjog, valamint az állat-egészségügyi és az állatok kíméletére vonatkozó szabályok követelményeinek történő megfelelés ellenőrzésének biztosítása céljából végrehajtott hatósági ellenőrzésekről szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2004. április 29-i 882/2004/EK rendelete 2. cikkének 3. pontja szerinti fogalom;
62. *takarmányok nemkívánatos anyagai*: bármely olyan anyag vagy termék – a kórokozók kivételével –, amely jelen van a takarmányozásra szánt termékben, illetve annak felületén, és amely az állati vagy az emberi egészségre, illetve a környezetre veszélyt jelenthet, vagy az állat termelőképeségére káros hatást fejthet ki;
63. *termelő*: aki növényt termeszt, növényt, növényi terméket hasznosít (beleértve a legeltetést is), feldolgoz, forgalomba hoz, tárol, szállít vagy felhasznál;
64. *termésnövelő anyag*: a növények tápanyagellátását szolgáló vagy a talajok tápanyag-szolgáltató képességét, termőképességét befolyásoló (kivéve a víz, a szén-dioxid és az adalékanyag nélküli, kezeletlen istállótrágya), természetes eredetű vagy fizikai, kémiai, biológiai, illetve egyéb mesterséges úton előállított anyagok, valamint ezek kereskedelmi céllal összeállított kombinációja;
65. *termesztőközeg*: olyan földek, földkeverékek és egyéb közegek szilárd vagy folyékony halmazállapotban, amelyek a növények számára gyökerezési közegként és élettérként szolgálnak;
66. *tiltott anyagok*: olyan anyagok, amelyeket takarmány vagy élelmiszer nem tartalmazhat az állatok, illetve az ember egészségének vagy a környezet veszélyeztetése vagy károsítása miatt;
67. *új élelmiszer*: az új élelmiszerekről és az új élelmiszer-összetevőkről szóló, az Európai Parlament és a Tanács 1997 január 27-i 258/97/EK rendelet 1. cikkének (2) bekezdésében meghatározott fogalom;
68. *új takarmány*: sem határozott, sem határozatlan időtartamra szóló engedéllyel nem rendelkező, az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban, illetve az Európai Unió kötelező jogi aktusában foglaltak szerint engedélyköteles takarmány;
69. *védett zóna*: az Európai Unió olyan területe, amely a 2000/29/EK irányelv 18. cikkében foglalt eljárás szerint elismerést kapott, figyelemmel arra, hogy
- a) az Európai Unió tagállamaiban (a továbbiakban: tagállamok) előforduló károsító nem honos vagy nem telepedett meg annak ellenére, hogy számára adottak a megtelepedéshez szükséges ökológiai feltételek, vagy
- b) fennáll a veszélye annak, hogy kedvező ökológiai feltételek esetén egyes károsító szervezetek bizonyos termékekben megtelepednek, annak ellenére, hogy ezek a károsítók nem honosak vagy még nem telepedtek meg az Európai Unió területén;
70. *végso fogyasztó*: a 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikkének 18. pontjában meghatározott fogalom;
71. *vendéglátó-ipari termék*: olyan étel, ital (az ivóvíz kivételével), cukrászati, hidegkonyhai készítmény, amelyet az előállítás helyén, ideiglenes árusítóhelyen, tálalókonyhán vagy házhoz szállítva értékesítenek a végso fogyasztó vagy egyéb jogszabályban megadott korlátok szerint kiskereskedelmi létesítmény számára;
72. *vizsgálatköteles áru*: olyan növény, növényi termék, tárolóhely, csomagolóanyag, szállítóeszköz, tárolóeszköz, talaj és bármely egyéb szerkezet, eszköz vagy anyag, amelyben a károsító megtelepedhet, illetve a károsító terjedését elősegítheti, emiatt növény-egészségügyi intézkedés lehet szükséges;

73. *vizsgálatköteles nem zárlati károsító*: azon nem zárlati károsító, amelynek jelenléte a telepítésre szánt növényekben gazdaságilag elfogadhatatlan mértékben kedvezőtlenül befolyásolja e növények tervezett felhasználását, és amely ennek megfelelően vizsgálatköteles az importáló ország területén;

74. *zárlat*: személy, állat, állati eredetű termék, állati eredetű melléktermék, jármű, egyéb fertőzőközvetítő anyag mozgásának, mozgatásának, illetve szállításának hatósági korlátozása állatbetegség terjedésének megakadályozása érdekében;

75. *zárlati károsító*: potenciális gazdasági jelentőségű károsító, amely a veszélyeztetett területen még nem fordul elő, vagy előfordul, de nem terjedt el, és hatósági határozat alapján védekezést folytatnak ellene;

76. *termelői szerveződés*: a mezőgazdasági piacok közös szervezésének létrehozásáról, valamint egyes mezőgazdasági termékekre vonatkozó egyedi rendelkezésekről szóló 2007. október 22-i 1234/2007/EK tanácsi rendelet 122. cikkének *a)* pont *(iii)* pontjában meghatározott, valamint a 122. cikk *b)* és *c)* pontjában foglaltak szerint létrejött, és a 125. b, 125. c, és 125. e, cikkében meghatározott feltételekkel elismert szervezet, továbbá az agrárpolitikáért felelős miniszter által jogerősen elismert termelői csoport.